

Prawo karne

Komisja Europejska pragnie udostępnić materiały szkoleniowe, które będą przydatne zarówno dla prawników praktyków korzystających z nich na własny użytek, jak i dla osób prowadzących szkolenia dla prawników praktyków, które mogłyby wykorzystywać je jako podstawę szkoleń z zakresu prawa karnego.

Wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych w UE

Zasada wzajemnego uznawania

Prawa ofiar

Sprawiedliwość naprawcza

Szkolenia językowe

Ustne tłumaczenie sądowe w postępowaniu karnym

Wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych w UE

Wytyczne dotyczące szkoleń z zakresu europejskiego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych (Europejska Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości – EJTN)

Europejska Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN) opracowała wytyczne dotyczące szkoleń z zakresu wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, które są adresowane do osób prowadzących takie szkolenia. Wytyczne te są regularnie aktualizowane i zawierają ocenę głównych obszarów istotnych z punktu widzenia szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości w tej dziedzinie. Poza wykazem potencjalnych tematów oraz powiązanych z nimi istotnych dokumentów i orzeczeń wytyczne zawierają również zalecenia w zakresie prawidłowego profilowania osoby prowadzącej szkolenia i uczestników szkoleń w poszczególnych obszarach oraz sugestie dotyczące odpowiednich metod szkoleniowych. Wytyczne są dostępne w [języku angielskim](#).

Gotowe materiały szkoleniowe poświęcone zagadnieniom związanym z wymiarem sprawiedliwości w sprawach karnych w UE

Materiały szkoleniowe obejmują osiem różnych dziedzin unijnego prawa karnego i są adresowane do sędziów, prokuratorów i obrońców, jak również do innych prawników praktyków. Przewiduje się, że z materiałów będą korzystały głównie osoby prowadzące szkolenia, chociaż oczywiście zostaną one również udostępnione prawnikom praktykom do użytku własnego. Materiały zawierają informacje na temat obowiązującego prawodawstwa w zakresie współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, stosowania istniejących instrumentów unijnych na szczeblu krajowym oraz kierunków rozwoju wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w UE.

Notatki osoby prowadzącej szkolenie i materiały szkoleniowe dotyczące każdego z seminariów są dostępne tutaj (głównie w języku angielskim):

Tytuł seminarium	Notatki osoby prowadzącej szkolenie
The changes brought by the Lisbon Treaty to judicial cooperation in criminal matters: Special focus on the new powers of the institutions and the competence of relevant EU agencies	EN(379 Kb) , FR(382 Kb)
The pre-Lisbon instruments: Special focus on the European Arrest Warrant	EN(49 Kb)
Collecting evidence through the EU: Joint Investigation Teams	EN(48 Kb)
	EN(49 Kb)

Collecting evidence through the EU: The European Evidence Warrant and new instruments in the field	
Asset recovery within the European Union: Council Framework Decisions of 2003, 2005 and 2006 and new developments in this area	EN(48 Kb)
Procedural rights of suspected and accused persons	EN(49 Kb)
Cooperation in criminal matters in the European Union: judicial response to terrorism	EN(52 Kb)
EU substantive criminal law	EN(46 Kb)

Wspomniane seminaria zostały przygotowane przez Europejski Instytut Administracji Publicznej (EIPA) na mocy ramowej umowy o partnerstwie z Komisją Europejską na lata 2011–13, w którym to okresie przeprowadzono osiem szkoleń w ośmiu państwach członkowskich UE.

Unijne prawa procesowe dla obrońców

Poniższe zestawy zostały opracowane przez organizację [Fair Trials](#) oraz panel doradczy ekspertów prawnych. Zestawy te zawierają wskazówki na temat stosowania dyrektyw dotyczących praw procesowych przeznaczone dla prawników karnistów.

Zestaw: [Stosowanie unijnego prawa karnego przy prowadzeniu spraw karnych](#)

Zestaw: [Prawo do informacji w dyrektywie dotyczącej postępowania karnego](#)

Zestaw: [Dyrektywa dotycząca tłumaczenia ustnego i pisemnego](#)

Zestaw: [Dyrektywa dotycząca dostępu do adwokata](#)

Zasada wzajemnego uznawania

Podręcznik dla sędziów, prokuratorów i innych właściwych organów dotyczący procedury wydawania i wykonywania wniosku o wydanie postanowienia o zabezpieczeniu (Komisja Europejska)

Podręcznik ten został opracowany w celu zapewnienia sędziom, prokuratorom i innym właściwym organom wsparcia w zakresie składania i rozpatrywania wniosków o wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu zgodnie z decyzją ramową Rady 2003/577 /WSiSW z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie wykonania w Unii Europejskiej postanowień o zabezpieczeniu mienia i środków dowodowych. Celem podręcznika jest zapewnienie wytycznych dotyczących przyjmowania dobrych praktyk wynikających ze zgromadzonych doświadczeń oraz przekazanie sędziom i prokuratorom, którym przysługuje właściwość, szczegółowych informacji na temat sposobu wypełniania formularzy dotyczących postanowienia o zabezpieczeniu. Podręcznik znajduje się [tutaj\(4413 Kb\)](#).

Prawa ofiar

Podręcznik dotyczący wymiaru sprawiedliwości dla ofiar: stosowanie i korzystanie z postanowień Deklaracji podstawowych zasad wymiaru sprawiedliwości odnoszących się do ofiar przestępstw i nadużyć władzy (Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości – UNODC)

Podręcznik dotyczący wymiaru sprawiedliwości dla ofiar został opracowany przez Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC) jako narzędzie służące wdrażaniu programów wsparcia dla ofiar oraz opracowywaniu strategii, procedur i protokołów koncentrujących się na potrzebach ofiar, przeznaczonych dla organów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych i innych podmiotów, które mają styczność z ofiarami. W podręczniku przedstawiono najważniejsze etapy procesu opracowywania kompleksowych usług wsparcia dla ofiar przestępstw, takich jak pomoc psychologiczna w sytuacjach kryzysowych lub pomoc długoterminowa, wsparcie w dochodzeniu odszkodowania, towarzyszenie na sali sądowej oraz inne usługi w zakresie reprezentowania. Podręcznik opracowywano ze świadomością, że stosowanie zawartych w nim zasad w kontekście odmiennych systemów prawnych, struktur wsparcia socjalnego i sytuacji życiowych doprowadzi do powstania różnic. Nie wszystkie środki przedstawione w tym podręczniku będą odpowiednie lub nawet możliwe do zastosowania w każdej sytuacji. Dlatego też podręcznik nie ma charakteru normatywnego – powinien być traktowany jako zbiór przykładów, które należy przeanalizować i przetestować na potrzeby poszczególnych systemów prawnych. Ponieważ materiały przedstawione w tym podręczniku są adresowane do różnych odbiorców, poszczególni użytkownicy mogą uznać niektóre jego sekcje za ciekawsze, zaś inne za mniej interesujące. Podręcznik jest dostępny w [języku angielskim](#).

Podręcznik szkoleniowy dotyczący ochrony praw dziecka w systemach sądownictwa karnego (Penal Reform International)

Ochrona praw dziecka w systemach sądownictwa karnego Celem *podręcznika szkoleniowego* jest zapewnienie kompleksowych wytycznych dla specjalistów lub osób pracujących w organach systemu sądownictwa karnego. Moduł szkoleniowy jest adresowany do specjalistów i zainteresowanych stron, którzy z racji wykonywanego zawodu biorą udział w organizowaniu szkoleń i ma na celu udzielenie im wsparcia w skutecznym przekazywaniu wiedzy na temat zasad przedstawionych w tym podręczniku z zastosowaniem metod szkoleniowych bazujących na doświadczeniu.

W podręczniku poruszono kwestię dzieci, które weszły w konflikt z prawem, oraz dzieci będących ofiarami lub świadkami przestępstw. W podręczniku omówiono również metody pracy z dziećmi, które mogą być narażone na ryzyko styczności z systemem sądownictwa karnego. W podręczniku opisano szereg zagadnień i kwestii, w tym kwestie związane z ochroną dziecka, zapobieganiem przestępczości, egzekwowaniem prawa, przebiegiem procesu, wydawaniem wyroków skazujących i resocjalizacją.

Podręcznik, opracowany przez Penal Reform International, jest dostępny w [języku angielskim](#).

Sprawiedliwość naprawcza

Podręcznik poświęcony programom sprawiedliwości naprawczej i podręczny poradnik zawierający podstawowe zasady i obiecujące praktyki dotyczące rozwiązań alternatywnych wobec kary pozbawienia wolności (UNODC)

Podręcznik poświęcony programom sprawiedliwości naprawczej wprowadza czytelnika w problematykę programów i procesów sprawiedliwości naprawczej. Przedstawiono w nim przegląd kluczowych zagadnień związanych z wdrażaniem bezpośredniego reagowania na przestępczość w oparciu o koncepcję sprawiedliwości naprawczej. Podręcznik opracowano głównie z myślą o funkcjonariuszach wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, niemniej przedstawione w nim materiały są adresowane do różnych odbiorców, dlatego też poszczególni użytkownicy mogą uznać niektóre jego sekcje za ciekawsze i bardziej przydatne niż inne. Omawiany podręcznik jest jednym z serii praktycznych narzędzi opracowanych przez UNODC. Podręcznik jest dostępny w językach [angielskim](#) i [francuskim](#).

Podręczny poradnik zawierający podstawowe zasady i obiecujące praktyki dotyczące rozwiązań alternatywnych wobec kary pozbawienia wolności jest również dostępny na stronie internetowej UNODC. W poradniku tym przedstawiono podstawowe zasady o kluczowym znaczeniu dla zrozumienia alternatywnych rozwiązań wobec kary pozbawienia wolności, jak również opisy stosowanych w różnych częściach świata praktyk, które uznaje się za obiecujące. Poradnik zawiera informacje na temat rozwiązań alternatywnych wobec kary pozbawienia wolności na każdym etapie postępowania prowadzonego przez wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych oraz informacje na temat kwestii, które należy wziąć pod uwagę przy wdrażaniu takich rozwiązań, w tym działań, jakie poszczególne strony postępowania muszą podjąć, aby zapewnić jego pomyślne przeprowadzenie, a także przykłady systemów, w których udało się ograniczyć stosowanie kary pozbawienia wolności. Poradnik jest dostępny w językach [angielskim](#), [francuskim](#) i [hiszpańskim](#).

Szkolenia językowe

Podręcznik dotyczący szkoleń językowych z zakresu terminologii stosowanej w ramach współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych (Europejska Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości – EJTN)

Przedmiotowy podręcznik dotyczący szkoleń językowych z zakresu terminologii stosowanej w ramach współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych stanowi zbiór najistotniejszych materiałów szkoleniowych wykorzystywanych w trakcie serii siedmiu seminariów poświęconych tej tematyce zorganizowanych przez Europejską Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN) w latach 2011 i 2012; podręcznik jest adresowany do wszystkich sędziów lub prokuratorów zainteresowanych rozwojem swoich umiejętności językowych w tym obszarze. Podręcznik jest dostępny [tutaj](#) zarówno w języku angielskim, jak i w języku francuskim, podobnie jak ogólne dokumenty prawne i materiały językowe na potrzeby przygotowania seminariów.

Ustne tłumaczenie sądowe w postępowaniu karnym

Internetowe szkoleniowe materiały wideo poświęcone współpracy z sądowymi tłumaczami ustnymi w postępowaniu karnym (projekt „Budowanie wzajemnego zaufania 2” (ang. Building Mutual Trust 2))

Skuteczne i prawidłowe korzystanie z usług sądowych tłumaczy ustnych w sprawach karnych przyczyni się do poprawy sytuacji podejrzanych i oskarżonych oraz pracowników wymiaru sprawiedliwości na wszystkich szczeblach. Na użytek sędziów, prokuratorów i innych prawników praktyków biorących udział w postępowaniach sądowych, w których zachodzi konieczność skorzystania z usług tłumaczy ustnych, przygotowano zestaw audiowizualnych materiałów szkoleniowych poświęconych współpracy z sądowymi tłumaczami ustnymi w różnych sytuacjach. Materiały wideo opracowano w taki sposób, aby były przyjazne dla użytkownika i przystępne dla osób niebędących lingwistami. Mogą być one wykorzystywane w formie pomocy naukowej przez osoby prowadzące szkolenia lub przez praktyków uczących się samodzielnie.

W kontekście [dyrektywy 2010/64/UE w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym](#) w ramach projektu „Budowanie wzajemnego zaufania 2” przygotowano pięć internetowych szkoleniowych materiałów wideo, w których przedstawiono proces komunikacji i strategie zarządzania niezbędne do zapewnienia skutecznej komunikacji za pośrednictwem tłumacza ustnego. W materiałach wideo (przedstawiających przebieg przesłuchania przez policję, konsultacji prawnych i rozprawy sądowej) w przystępny sposób wskazano dobre praktyki i potencjalne pułapki związane ze współpracą z tłumaczami ustnymi. Projekt został objęty wsparciem finansowym przez UE.

Wspomniane pięć nagrań wideo w języku angielskim można znaleźć na [stronie internetowej projektu](#) z napisami w językach angielskim, polskim, rumuńskim lub hiszpańskim.

Łącza do powiązanych stron internetowych

[Sieć Akademicka Europejskiego Prawa Karnego \(ECLAN\)](#)

[Europejska Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości \(EJTN\)](#)

Stroną zarządza Komisja Europejska. Informacje na tej stronie nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej, nie ponosi ona również odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane czy odniesienia na niej zawarte. Więcej informacji na temat praw autorskich odnoszących się do stron UE znajduje się na stronie „Informacje prawne”.

Ostatnia aktualizacja: 15/04/2019